

Ce trebuie să cunoașteți referitor la:

1). Asistența judiciară

✓ În calitate de învinuit sau inculpat, pe tot parcursul urmăririi penale și a cercetării judecătorești, aveți dreptul să fiți asistat sau reprezentat de un apărător (avocat). Acest drept procedural presupune să fiți însoțit de un avocat când sunteți citat la poliție sau la procuror, într-o cauză penală.

✓ Apărarea este obligatorie când sunteți cercetat penal și sunteți minor, militar cu termen redus, rezervist concentrat sau mobilizat, elev a unei instituții militare de învățământ, internat într-un centru de reeducare sau într-un institut medical educativ.

✓ Apărarea mai este obligatorie și în situația în care cercetările penale se fac cu privire la săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu detenție pe viață sau pentru care minimul pedepsei cu închisoare este de 5 ani sau mai mare.

✓ În situația în care organul de urmărire penală apreciază că nu sunteți în măsură să vă apărați corespunzător și nu aveți apărător ales se dispune desemnarea unui apărător din oficiu, întrucât, potrivit dispozițiilor art. 24 din Constituția României și art. 6 din Codul de procedură penală, dreptul la apărare este garantat

Potrivit dispozițiilor legale, organul de cercetare penală are obligația să vă încunoștințeze, înainte de a vă lua prima declarație, despre dreptul la apărare, consemnându-se aceasta în procesul verbal.

✓ Când nu aveți un apărător ales și apărarea este obligatorie, veți beneficia de asistență juridică din partea unui apărător desemnat din oficiu, la solicitarea organului de cercetare sau a instanței de judecată.

✓ În situația în care aveți un apărător ales și acesta, în mod nejustificat, nu se prezintă la două termene consecutive, să vă asiste în cursul urmăririi penale sau a cercetării judecătorești, când apărarea este obligatorie, autoritatea judiciară este îndreptățită să continue cercetarea penală față de dumneavoastră, prin desemnarea unui apărător din oficiu.

✓ În cursul urmăririi penale, la solicitarea apărătorului desemnat din oficiu, se poate acorda un termen care nu poate fi mai mic de 3 zile, pentru ca apărătorul să ia cunoștință de actele dosarului, excepție situația când obiectul dosarului este o cerere privind arestarea preventivă, unde termenul nu poate fi mai mic de 24 de ore.

✓ În toate situațiile, prezentarea apărătorului ales, are ca efect încetarea delegației apărătorului desemnat din oficiu.

Care sunt drepturile unui apărător:

a). În cursul urmăririi penale

✓ Apărătorul dumneavoastră are dreptul să vă asiste la efectuarea oricărui act de urmărire penală care vă privește, poate formula cereri și depune memorii.

✓ Este important de reținut faptul că – lipsa apărătorului nu împiedică efectuarea actului de urmărire penală, dacă există dovezi că a fost înștiințat de data și ora la care trebuie să fie prezent să vă asiste și nu se prezintă.

✓ În situația în care sunteți reținut sau arestat într-o cauză, apărătorul ales sau cel desemnat din oficiu, are dreptul să ia legătura cu dumneavoastră, asigurându-se confidențialitatea convorbirii.

✓ Prezența apărătorului este obligatorie când este finalizată cercetarea penală și trebuie să vă fie prezentat materialul de urmărire penală, înainte de a fi trimis în judecată.

✓ Apărătorul, dacă este împiedicat în orice mod, să efectueze o apărare corespunzătoare, potrivit legii, poate formula plângere către procurorul care efectuează cercetare penală sau celui desemnat cu supravegherea cercetării penale efectuate de polițist și să arate vătămările care sunt aduse intereselor legitime.

Formularea unei asemenea cereri nu suspendă continuarea cercetărilor penale sau întocmirea actului care face obiectul plângerii.

b). În cursul cercetării judecătorești

✓ Și în această fază de cercetare penală, apărătorul are dreptul să vă asiste, dacă aveți calitatea de inculpat, la fiecare termen de judecată și să exercite drepturile procesuale pe care le aveți.

✓ Pe tot parcursul cercetărilor penale aveți dreptul să luați contact cu avocatul dumneavoastră.

✓ Este bine de știut că, atât în cursul urmăririi penale cât și a cercetării judecătorești, dacă apărătorul nu-și îndeplinește obligațiile legale sau le îndeplinește în mod defectuos, atât procurorul cât și judecătorul poate să dispună sancționarea sa potrivit dispozițiilor art.198 alin. 2 din Codul de procedură penală.

✓ Nu numai învinuitul sau inculpatul are dreptul la apărare. Potrivit dispozițiilor art. 173 Cod procedură penală, dacă aveți calitatea de parte vătămată, partea civilă și partea responsabilă civilmente, aveți asigurat același drept, respectiv de a fi asistat de apărător, atât la efectuarea actelor de urmărire penală cât și în cursul judecății.

✓ În cursul cercetării judecătorești, dacă aveți calitatea de parte vătămată, parte civilă sau parte civilmente responsabilă, instanța poate dispune, din oficiu, să fiți asistat de un apărător, când se apreciază că, din anumite motive, nu sunteți în măsură să vă faceți singur apărarea.

2). Reprezentarea:

✓ În cursul judecății, inculpatul și celelalte părți, pot fi reprezentate, adică la proces se prezintă pentru dumneavoastră apărătorul ales sau persoana mandatată legal, cu excepția cazurilor în care prezența este obligatorie.

✓ Pentru situația în care sunteți inculpat, reprezentarea dumneavoastră în procesul penal, la instanță, este posibilă numai în anumite situații prevăzute de lege, respectiv:

- la judecarea cauzei în primă instanță (la judecătorie) ori la rejudecarea cauzei după ce hotărârea a fost desființată în apel sau casată în recurs, numai dacă, pedeapsa prevăzută de lege pentru

fapta supusă judecării este amendă sau închisoare de cel mult un(1) an;

- judecarea cauzei în căile de atac (apel sau recurs).

Când instanța de judecată apreciază necesară prezența inculpatului, poate dispune aducerea dumneavoastră.

✓ Dacă aveți calitatea de parte vătămată, parte civilă sau parte responsabilă civilmente, reprezentarea dumneavoastră în proces este întotdeauna admisă.

✓ Este bine de știut că, în situația în care, într-un proces penal, în anumite cauze, aveți calitatea de parte vătămată și ați chemat în judecată o persoană pentru săvârșirea unei infracțiuni pentru care punerea în mișcare a acțiunii penale se face la plângerea prealabilă, prezența dumneavoastră la proces sau a reprezentantului, este obligatorie, întrucât dacă lipsiți la 2 termene de judecată, consecutive, încetează procesul penal. Potrivit dispozițiilor art. 279 alin. 2 din Codul de procedură penală, prezența dumneavoastră sau reprezentarea, este obligatorie când formulați plângere pentru lovire sau alte violențe (art.180), vătămare corporală din culpă (art. 184 alin.1), amenințare (art. 193), insultă (art. 205), calomnie (art. 206), furt între rude (art. 210), abuz de încredere (art. 213), tulburarea de posesie (art. 220) Cod penal.